

ส่งออกสิ่งทอปี'60: คาดโตได้ 5% ... การยกระดับการผลิต เป็นสิ่งทอเทคนิคขึ้นอยู่กับหลายเงื่อนไข

CURRENT ISSUE

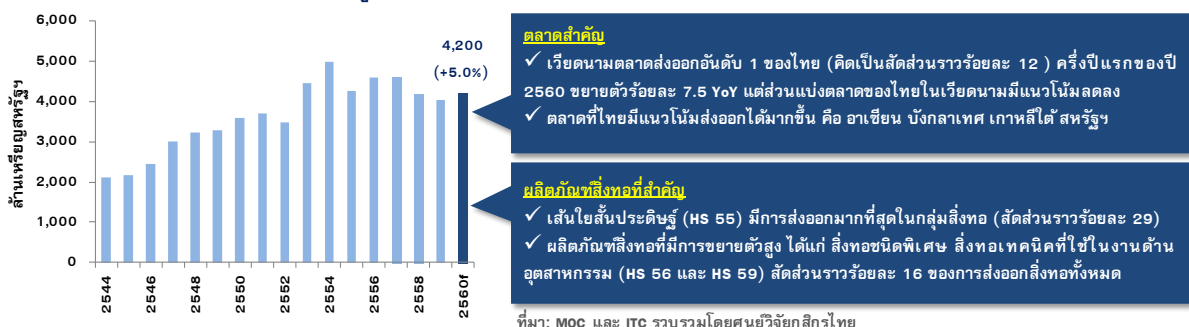
ปีที่ 23 ฉบับที่ 2863

วันที่ 25 สิงหาคม 2560

• ในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2560 การส่งออกสิ่งทอ¹ ของไทยถือว่าประคองตัวได้ค่อนข้างดี โดยมีมูลค่าส่งออกสิ่งทอทั้งสิ้น 3,806.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 5.3 (YoY) ทั้งนี้ **หากมองภาพรวมทั้งปี 2560 ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า ไทยจะสามารถส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดโลกได้ไม่ต่ำกว่า 4,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวร้อยละ 5.0 (YoY)** และในปี 2561 ก็คาดว่าจะน่าจะยังคงรักษาการเติบโตได้ในระดับใกล้เคียงกับปีนี้ที่ร้อยละ 3.0-7.0

โดยสินค้าหลักยังเป็นกลุ่มผ้าผืนและเส้นใยประดิษฐ์ ที่ความต้องการในตลาดปลายทาง ยังคงเติบโตสูงจากการเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก โดยเฉพาะกลุ่มประเทศผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มในอาเซียนอย่าง กลุ่ม CLMV+ รวมถึงตลาดที่ไทยมีข้อได้เปรียบการการค้าเสรีด้วย อาทิ ญี่ปุ่น จีน เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย ซิลิ นิวซีแลนด์ ฯลฯ ที่ผู้ประกอบการไทยพยายามเข้าไปเจาะตลาดได้มากขึ้น ซึ่งแม้ว่าในบางตลาดจะยังเป็นตลาดที่เล็ก แต่มีทิศทางการเติบโตที่ดี ดังนั้น การเข้าไปเพิ่ม Market Share ในส่วนนี้เป็นส่วนสำคัญที่จะเข้ามาช่วยกระจายความเสี่ยงไปยังตลาดอื่นๆ นอกเหนือจากตลาดหลัก ที่คาดว่าจะอาจมีแนวโน้มลดลงในระยะต่อไป โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่มีแผนการลงทุนในอุตสาหกรรมต้นน้ำเพื่อลดการพึ่งพาสิ่งทอนำเข้าจากต่างประเทศ อาทิ เวียดนาม ที่เริ่มจะเห็นภาพการลงทุนผลิตสิ่งทอภายในประเทศชัดเจนมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ทางภาครัฐได้วางเอาไว้ว่าจะลดการพึ่งพาวัตถุดิบในการผลิตเครื่องนุ่งห่มจากต่างประเทศให้ได้มากที่สุดภายในปี 2563

มูลค่าการส่งออกสิ่งทอของไทยไปตลาดโลกปี 2560



• ด้วยสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้การขยายตัวของการส่งออกในกลุ่มสิ่งทอของไทยในระลอกกลางและระยะยาวจะขึ้นอยู่กับการยกระดับ (Upgrade) การผลิตสิ่งทอที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในอนาคต โดยเฉพาะการผลิตสิ่งทอที่มีผลกำไรต่อหน่วยสูงขึ้น มากกว่าจุดขายด้านราคาที่ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบคู่แข่งอยู่ในปัจจุบัน **ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า สิ่งทอเทคนิค (Functional/ Technical Textile)² รวมถึงสิ่งทอนวัตกรรม**

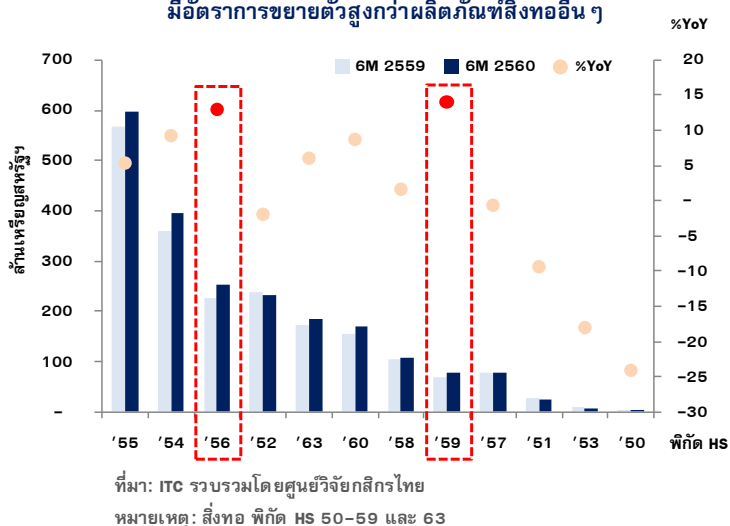
¹ สิ่งทอ ครอบคลุมผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นใย ด้ายและเส้นด้าย ผ้าผืน ไม่รวมผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปปลายน้ำอย่าง เครื่องนุ่งห่ม

² สิ่งทอเทคนิค (Technical textiles) หมายถึง สิ่งทอหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นเพื่อให้มีคุณสมบัติและการใช้ประโยชน์ทางเทคนิคมากกว่าคุณลักษณะด้านความสวยงาม หรือใช้ในภาคอุตสาหกรรมเฉพาะด้านมากกว่าใช้ผลิตเครื่องนุ่งห่มทั่วไป

(Innovative-Smart Textile) ที่ให้สรรพประโยชน์ในการใช้งานมากกว่าสิ่งทอรูปแบบเดิมในตลาด เป็นกลุ่มสินค้าที่มีศักยภาพสำหรับการเติบโตในระยะยาว แม้ว่าในปัจจุบัน สัดส่วนการส่งออกสิ่งทอเทคนิค³ ของไทย (เฉพาะในส่วนของต้นน้ำและกลางน้ำ เพื่อนำไปใช้หรือผลิตเป็นสินค้าปลายน้ำในอุตสาหกรรมต่างๆ) จะยังมีสัดส่วนไม่มากนัก กล่าวคือ เพียงร้อยละ 16 ของการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดของไทยไปยังตลาดโลก แต่พลวัตที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมผู้บริโภคในตลาด จะผลักดันให้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอเทคนิคได้รับความสนใจและมีโอกาสส่งออกไปได้มากขึ้น

สะท้อนจากยอดการส่งออกสิ่งทอเทคนิคของไทย ขยายตัวสูงกว่าผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ โดยเฉพาะสิ่งทอเทคนิคเพื่อการใช้งานด้านอุตสาหกรรม อาทิ ผ้าไม่ทอ (Nonwovens) ต้ายที่เคลือบ-อาบหรือหุ้มในเชิงเทคนิคต่างๆ สายพานลำเลียง ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าตลาดกำลังต้องการสินค้าในกลุ่มนี้มากขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ไม่ว่าจะเป็นในฝั่งตะวันตกอย่าง สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป (เยอรมนี) หรือในเอเชีย อย่าง ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม ที่นำเข้าสินค้ากลุ่มนี้ในสัดส่วนที่มากขึ้น (ไทยเป็นหนึ่งใน TOP 5 ตลาดนำเข้า) เพื่อนำไปผลิตเป็นสินค้าปลายน้ำในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่ให้มูลค่าเพิ่มสูง

การส่งออกสิ่งทอเทคนิค (HS 56 และ 59) ของไทย มีอัตราการขยายตัวสูงกว่าผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่น ๆ



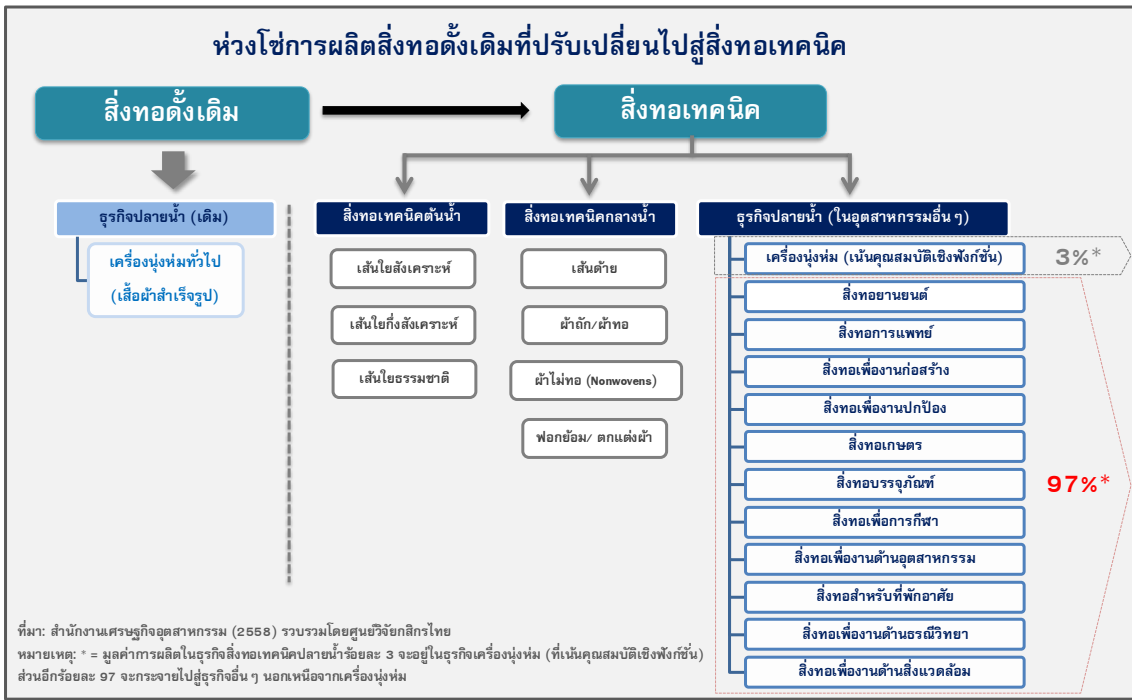
● **กลุ่มสิ่งทอเทคนิคที่พร้อมจะรองรับเทรนด์การบริโภคและธุรกิจใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาดโลก** ได้แก่

✓ ใน Supply Chain เดิมที่มีธุรกิจปลายน้ำคือ เครื่องนุ่งห่ม/เคหะสิ่งทอ น่าจะมีความต้องการสิ่งทอที่มีคุณสมบัติเชิงฟังก์ชันมากขึ้นกว่าสิ่งที่มีในตลาดปัจจุบัน อาทิ หน้าหนักเบา ทนไฟ/นำไฟฟ้า เชื่อมต่อกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ หรือเพิ่มสมรรถภาพขณะที่สวมใส่ รวมถึงคุณสมบัติทางด้านสุขภาพ/ทางการแพทย์/ลดการใช้ทรัพยากรหรือเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ป้องกันเชื้อโรค สารเคมี รังสีต่างๆ หรือวัดอัตราการเต้นของหัวใจ ฯลฯ โดยเฉพาะจากกลุ่มธุรกิจแฟชั่น ชุดกีฬา ชุดเครื่องแบบสำหรับอุตสาหกรรมต่างๆ และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและฉีกกรอบแบบให้แตกต่างจากคู่แข่ง

✓ ส่วนใน Supply Chain ใหม่ที่มีธุรกิจปลายน้ำ นอกเหนือจากเครื่องนุ่งห่ม อาทิ ยานยนต์ การแพทย์ การก่อสร้าง งานปกป้อง การเกษตร สิ่งแวดล้อม บรรจุก๊าซ การกีฬา ที่พักอาศัย อุตสาหกรรมและธรณีวิทยา ซึ่งเป็นธุรกิจที่จะมีความต้องการสิ่งทอในเชิงนวัตกรรม เพื่อใช้ภายในกระบวนการผลิตในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น ดังนั้น หากผู้ประกอบการสามารถเข้าไปอยู่ในห่วงโซ่การผลิตของสินค้าเทคนิคปลายน้ำเหล่านั้นได้ ก็จะสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ปลายน้ำได้ค่อนข้างสูงกว่าเครื่องนุ่งห่ม อาทิ ธุรกิจยานยนต์⁴ (ผ้าใบยางรถ พรอม ผ้าหุ้มเบาะ เข็มขัดนิรภัย) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและการแพทย์ (ผ้าพันแผล/เอ็นเทียม-ต้ายเย็บแผล/ ผ้าที่ใช้ในห้องผ่าตัดโรงพยาบาล) เป็นต้น

³ สิ่งทอเทคนิคในการศึกษานี้ ครอบคลุมสิ่งทอในพิกัด HS 56 และ 59 ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอเทคนิคต้นน้ำและกลางน้ำที่ป้อนให้กับผู้ผลิตสิ่งทอปลายน้ำ เพื่อนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่อไป

⁴ กล่าวคือ มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นไม่ได้ตกอยู่กับอุตสาหกรรมสิ่งทอเทคนิคในระดับต้นน้ำและกลางน้ำ แต่มูลค่าเพิ่มจะตกอยู่กับผู้ผลิตและพัฒนาสินค้าสิ่งทอเทคนิคสำเร็จรูปในระดับอุตสาหกรรมปลายน้ำ ยกตัวอย่างเช่น การผลิตเส้นใยในลอน เพื่อนำไปถักเป็นผ้าสำหรับทำถุงลมนิรภัย ย่อมเพิ่มมูลค่าให้แก่ในลอนสูงกว่าการนำในลอนมาผลิตเป็นผืนผ้ากันน้ำเพื่อใช้ในการทำร่มกันฝนที่มีน้ำหนักเบาเพียงเท่านั้น



● เมื่อย้อนมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพในการผลิต พบว่า แม้ในประเทศไทยจะมีห่วงโซ่การผลิตสิ่งทอที่แข็งแกร่งเป็น 1 ใน 2 ประเทศของภูมิภาคอาเซียน (อีกประเทศคือ อินโดนีเซีย) ที่มีห่วงโซ่การผลิตสิ่งทอที่ครบตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ⁵ และมีจำนวนผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนในสายการผลิตสิ่งทอเทคนิคทั้งหมดกว่า 729 ราย ทำให้ในปัจจุบันนั้นไทยมีความสามารถผลิตสิ่งทอเทคนิคภายในประเทศได้ อย่างไรก็ดี การผลิตสิ่งทอเทคนิคของไทยยังต้องมีการนำเข้าวัตถุดิบต้นน้ำบางตัวจากต่างประเทศ เข้ามาเป็นองค์ประกอบร่วมในการผลิต (เพราะผลิตเองไม่ได้) อาทิ กลุ่มเส้นประเภทใยแก้ว คาร์บอน เซรามิค อะรามิด หรือเส้นด้ายประเภทรับแรงดึงสูง นำไฟฟ้าหรือสะท้อนแสง เป็นต้น ประกอบกับการผลิตสิ่งทอเทคนิคจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตและความพร้อมด้านเงินลงทุนในเครื่องจักรต่างๆ ในระดับสูง นอกจากนี้ โครงสร้างการผลิตในธุรกิจปาลายน้ำที่ใช้สิ่งทอเทคนิคในการผลิตนั้น ก็ยังมีความแตกต่างและหลากหลายในแต่ละผลิตภัณฑ์ รวมถึงอาจจำเป็นต้องมีคุณสมบัติที่เฉพาะเจาะจงสำหรับอุตสาหกรรมนั้นๆ เช่น ในอุตสาหกรรมยานยนต์มีความต้องการใช้สิ่งทอเทคนิคที่มีคุณสมบัติแตกต่างจากสิ่งทอเทคนิคที่ใช้สำหรับอุตสาหกรรมทางการแพทย์ เป็นต้น อีกทั้งการจัดหาวัตถุดิบและชิ้นส่วนต้นน้ำและกลางน้ำในสายการผลิตปาลายน้ำของแต่ละอุตสาหกรรม อาทิ ค่ารถยนต์ ยังขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานการผลิตระดับต้นทุน กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) และโดยเฉพาะนโยบายของบริษัทแม่ในระดับโลก

ดังนั้น การที่ผู้ประกอบการที่ผลิตสิ่งทอดั้งเดิมจะยกระดับการผลิตของตนมาเป็นการผลิตสิ่งทอเทคนิค หรือผู้ผลิตสิ่งทอเทคนิคสำหรับสายการผลิตของอุตสาหกรรมหนึ่งจะเข้ามาผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบโจทย์สายการผลิตของอุตสาหกรรมที่แตกต่างกันออกไป แม้หากทำได้จะเป็นโอกาสทางการตลาดที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและผลกำไรที่มากขึ้นให้กับธุรกิจได้ แต่ก็เห็นว่าจะไม่ใช่เรื่องง่ายนัก เพราะมีปัจจัยท้าทายและขึ้นอยู่กับหลายเงื่อนไข

ดังกล่าว ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย

Disclaimer

รายงานวิจัยฉบับนี้จัดทำเพื่อเผยแพร่ทั่วไป โดยจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ แต่บริษัทฯ มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ หรือความสมบูรณ์เพื่อใช้ในทางการค้าหรือประโยชน์อื่นใด บริษัทฯ อาจมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้ผู้ใช้ข้อมูลต้องใช้ความระมัดระวังในการใช้ข้อมูลต่างๆ ด้วยวิจารณญาณของตนเองและรับผิดชอบในความเสี่ยงเองทั้งสิ้น บริษัทฯ จะไม่รับผิดชอบต่อผู้หรือบุคคลใดในความเสียหายใดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว ข้อมูลในรายงานฉบับนี้จึงไม่ถือว่าเป็น การให้ความเห็น หรือคำแนะนำในการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่อย่างใดทั้งสิ้น

⁵ ไทยและอินโดนีเซีย เป็น 2 ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ที่มีสายการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มครบทั้งห่วงโซ่การผลิต (Full Service) ในขณะที่คู่แข่งอื่นๆ เช่น CLMV ยังไม่ครบทั้งห่วงโซ่การผลิต แม้จะเริ่มหันมาลงทุนภายในประเทศมากขึ้นแต่ยังต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการพัฒนา